

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА**

Факультет економіки та екології моря

Кафедра фінансів і бухгалтерського обліку

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи НУК

Сергій СЛОБОДЯН
Сергій СЛОБОДЯН

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline**

ОПОДАТКУВАННЯ

TAXATION

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

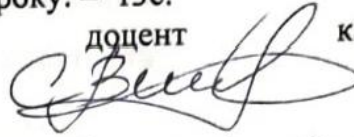
тип дисципліни обов'язкова

мова(и) викладання українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітня програма «Облік і аудит»

« 05 » 05 2026 року. – 13с.

Розробник: к.е.н.,
і бухгалтерського обліку

доцент

кафедри

фінансів
Сергій ШЕВЧУК

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Оподаткування» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Облік і аудит»

Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Оподаткування» розглянуто на засіданні кафедри фінансів і бухгалтерського обліку

Протокол № 5 від « 04 » 05 2026 р.

Завідувачка кафедри фінансів і
бухгалтерського обліку

Наталія ДАНІК

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Оподаткування» розглянуто методичною радою факультету економіки та екології моря

Протокол № 5 від « 14 » 05 2026 р.

Декан факультету економіки та екології моря

Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Оподаткування» погоджено з навчальним відділом

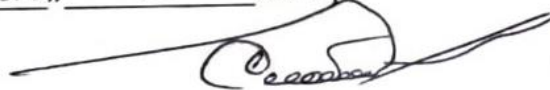
Начальник навчального відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «Оподаткування» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 5 від « 27 » 05 2026 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

©НУК, 2026 рік

© Шевчук С.В., 2026

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	5
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування	9
7. Форми поточного та підсумкового контролю	10
8. Критерії оцінювання результатів навчання	12
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна	12
10. Рекомендовані джерела інформації	12

ВСТУП

Анотація

Податки є важливою категорією фінансової науки, джерелом доходів держави та основою функціонування її інституцій. При вивченні дисципліни висвітлюються теоретичні засади оподаткування; сутність та організаційне забезпечення функціонування податкової системи; питання податкової політики та податкового механізму як передумов реформування податкової системи. Розглядаються елементи прямих та непрямих податків, неподаткових платежів в Україні. Висвітлено питання ухилення фізичних та юридичних осіб від оподаткування.

Ключові слова: податок, податкова система, оподаткування.

Abstract

Taxes are an important category of financial science, a source of state revenue and the basis for the functioning of its institutions. Theoretical principles of taxation are covered; the essence and organizational support of the tax system; issues of tax policy and tax mechanism as prerequisites for reforming the tax system. Elements of direct and indirect taxes, non-tax payments in Ukraine are considered. The issue of tax evasion of individuals and legal entities is covered.

Key words: tax, tax system, taxation.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		3-й	3-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету http://	Спеціальність 071 «Облік і оподаткування» Освітня програма: «Облік і аудит»	Семестр	
		5-й	5-й
Лекції			
30 год.		14 год.	
Практичні, семінарські			
30 год.		14 год.	
Лабораторні			
- год.		- год.	
Індивідуальне науково-дослідне завдання = (назва)	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
Загальна кількість годин – 180		120 год.	152 год.
		Вид контролю: іспит	
		Форма контролю: комбінована	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.; самостійної роботи студента – год. – 4 год.			

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування професійних знань з основ оподаткування та структури податкової системи країни, засвоєння закономірностей їх функціонування, особливостей адміністрування окремих податків та платежів, вибору оптимальної системи оподаткування на мікрорівні. Курс спрямований на формування у студентів наступних професійних компетентностей:

СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.

СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є базові знання з політичної економії, фінансів.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток таких результатів навчання, а саме:

ПР03. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.

ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.

ПР07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах.

ПР11. Визначати напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оподаткування. Загальнодержавні прямі податки

Тема 1. Еволюція податків та їх сутність.

Еволюція вчення про податки. Сутність податків та зборів. Елементи податків та їх характеристика. Функції податків. Види податків [1, с. 7-31], [2, с. 8-24; с. 29-41], [4, с. 5-11].

Тема 2. Податкова система.

Суть і принципи функціонування податкової системи. Фактори становлення податкової системи. Розвиток податкової системи України. Податкові системи інших країн світу

[1, с. 33-42;], [2, с. 44-47], [3], [5, с. 50-75], [6].

Тема 3. Податкова політика. Податкове адміністрування

Суть і види податкової політики. Стратегія і тактика податкової політики. Ефективність податкової політики. Суб'єкти податкових відносин, їх

повноваження, права та обов'язки. Податковий механізм. Податковий контроль. Відповідальність платників податків

[1, с. 42-56; с. 57-88], [2, с. 62-74], [5, с. 80-103; с. 110-126].

Тема 4. Оподаткування прибутку юридичних осіб

Загальна характеристика елементів податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Особливості обчислення об'єкта оподаткування. Порядок обчислення податку на прибуток та його сплати. Особливості оподаткування податком на прибуток окремих видів діяльності та операцій.

[1, с. 158-174], [2, с. 113-141], [3], [5, с. 170-200].

Тема 5. Оподаткування доходів фізичних осіб

Загальна характеристика елементів податку на доходи фізичних осіб. Платники податку на доходи фізичних осіб. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету. Особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб і військовим збором окремих видів доходів та операцій. Порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.

[2, с. 78-103] [5, с. 200-218], [3], [7], [8].

Тема 6. Екологічне оподаткування та рентні платежі

Елементи податку і порядок оподаткування екологічним податком. Елементи податку і порядок оподаткування рентними платежами

[1, с. 175-198], [5, с. 230-243; 251-255], [3].

Змістовий модуль 2. Загальнодержавні непрямі податки. Місцеві податки

Тема 7. Адміністрування податку на додану вартість

Економічна природа ПДВ. Реєстрація платників ПДВ. Об'єкт оподаткування та база нарахування ПДВ. Податкові накладна та порядок електронного документообігу. Особливості оподаткування податком на додану вартість окремих видів діяльності

[1, с. 90-108], [2, с. 152-179], [3], [9].

Тема 8. Акцизне оподаткування: специфіка та порядок розрахунку

Сутність та економічне значення акцизного податку. Платники акцизного податку, об'єкт та база оподаткування. Пільги в оподаткуванні акцизним податком. Механізм обчислення та сплати акцизного податку. Порядок маркування алкогольних та тютюнових виробів марками акцизного податку. Електронне адміністрування реалізації пального та спирту етилового

[1, с. 109-124], [2, с. 189-204], [3], [10], [11].

Тема 9. Митне оподаткування в системі зовнішньоекономічної діяльності

Економічна сутність та види мита. Платники мита та об'єкт оподаткування митом. Ставки мита та митні пільги. Порядок сплати мита до Державного бюджету України

[1, с. 125-141], [2, с. 213-223], [3], [12].

Тема 10. Спрощена система оподаткування

Платники єдиного податку. Умови переходу на спрощену систему оподаткування. Особливості оподаткування єдиним податком фізичних і юридичних осіб

[1, с. 215-234], [3].

Тема 11. Система місцевого оподаткування

Податок на майно: сутність, складові елементи та механізм справляння. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Транспортний податок. Плата за землю. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Туристичний збір

[1, с. 199-214], [2, с. 261-273], [5, с. 227-250], [13].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усьо го	у тому числі				усьо -го	у тому числі			
		лек	п р	ла б	с.р.		ле к	п р	ла б	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1.										
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи оподаткування. Загальнодержавні прями податки										
Тема 1. Еволюція податків та їх сутність	8	2	2	-	4	8	1	1	-	6
Тема 2. Податкова система	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Тема 3. Податкова політика. Податкове адміністрування	8	2	2	-	4	8	-	-	-	8
Тема 4. Оподаткування прибутку юридичних осіб	16	4	4	-	8	16	2	2	-	12
Тема 5. Оподаткування доходів фізичних осіб	16	4	4	-	8	16	2	2	-	12
Тема 6. Екологічне оподаткування та рентні платежі	9	2	2	-	5	9	2	2	-	5
Підготовка контрольної роботи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Підготовка до поточного модульного контролю	10	-	-	-	10	10	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	75	16	16	-	43	75	7	7	-	61
Змістовий модуль 2. Загальнодержавні непрямі податки. Місцеві податки та збори.										
Тема 7. Адміністрування податку на додану вартість	16	4	4	-	8	16	2	2	-	12
Тема 8. Акцизне оподаткування: специфіка та порядок розрахунку	11	2	2	-	7	11	1	1	-	9
Тема 9. Митне оподаткування в системі зовнішньоекономічної діяльності	11	2	2	-	7	11	1	1	-	9
Тема 10. Спрощена система оподаткування	16	4	4	-	8	16	1	1	-	14
Тема 11. Система місцевого оподаткування	11	2	2	-	7	11	2	2	-	7
Підготовка контрольної роботи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
Підготовка до поточного модульного контролю	10	-	-	-	10	10	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	75	14	14	-	47	75	7	7	-	61

Підготовка до підсумкового контролю	30	-	-	-	30	30	-	-	-	30
Разом за модулем (5-й семестр)	180	30	30	-	120	180	14	14	-	152

Теми практичних занять

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1			
1	Еволюція податків та їх сутність	2	1
2	Податкова система	2	-
3	Податкова політика. Податкове адміністрування	2	-
4	Оподаткування прибутку юридичних осіб	4	2
5	Оподаткування доходів фізичних осіб	4	2
6	Екологічне оподаткування та рентні платежі	2	2
Змістовий модуль 2			
4	Адміністрування податку на додану вартість	4	2
5	Акцизне оподаткування: специфіка та порядок розрахунку	2	1
6	Митне оподаткування в системі зовнішньоекономічної діяльності	2	1
7	Спрощена система оподаткування	4	1
8	Система місцевого оподаткування	2	2
	Разом	30	14

Самостійна робота

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1			
1	Підготовка до лекцій	14	21
2	Підготовка до практичних занять	19	30
	Підготовка до поточного модульного контролю (контрольної роботи)	10	10
Змістовий модуль 2			
1	Підготовка до лекцій	15	22
2	Підготовка до практичних занять	22	29
	Підготовка до поточного модульного контролю (контрольної роботи)	10	10
	Підготовка до підсумкового контролю	30	30
	Разом за модулем	120	152

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методами навчання є:

для всіх видів занять: робота з літературою; пояснення; дискусія;

для лекційних занять: лекція; бесіда;

для практичних та семінарських занять: вправа; практична робота; дидактична гра;

методи контролю і самоконтролю: фронтальне опитування; контрольні роботи.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання: усні відповіді; виконання практичних завдань; контрольні роботи; комплексні іспити; стандартизовані тести; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки поточного і підсумкового контролю. У заходах проміжного контролю студент може набрати до **60 балів**, за іспит до **40 балів**.

Поточний контроль проводиться на практичних заняттях та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Кількість балів	Критерії оцінювання
Усні відповіді	
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді.
Практичні завдання	
5	Практичне завдання виконане правильно і без зауважень, зроблені обґрунтовані висновки

4	Практичне завдання виконане повністю, але містить несуттєві помилки і недоліки
3	Практичне завдання виконане повністю, але містить несуттєві помилки і недоліки. Не зроблені висновки
2	Практичне завдання виконане частково або містить несуттєві помилки у розрахунках або в методиці
1	Практичне завдання виконане частково та містить суттєві помилки розрахункового та методичного характеру
0	Завдання не виконане, або виконано не правильно
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 40 балів.	

Контрольна робота (заочна форма)

Кількість балів				
Практичне завдання 1	Практичне завдання 2	Практичне завдання 3	Практичне завдання 4	Разом
5	5	5	5	20

Критерії оцінювання контрольної роботи у вигляді практичних завдань наведені у формах контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Поточний модульний контроль

Кількість балів		
Теоретичне питання 1	Практичне завдання 1	Разом
5	5	10
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: 10 балів		

Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді практичних завдань і теоретичних питань наведені у формах контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Підсумковий контроль у формі у формі тестування (перша частина)

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2

Підсумковий контроль у формі практичних завдань (друга частина)

Кількість балів				
Практичне завдання 1	Практичне завдання 2	Практичне завдання 3	Практичне завдання 4	Разом
5	5	5	5	20

Критерії оцінювання підсумкового контролю у вигляді практичних завдань наведені у формах контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	денна форма	заочна форма
Практичні заняття	8x5 балів = 40 балів	8x5 балів = 40 балів
ПМК ЗМ 1	2x5 балів = 10 балів	-

ПМК ЗМ 2	2x5 балів = 10 балів	
Контрольна робота		20
Підсумковий контроль	40	40
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денна форма	Заочна форма
ЗМ 1	T1	-	-
	T2	-	-
	T3	-	-
	T4	5	5
	T5	5	5
	T6	5	5
	ПМК	10	-
ЗМ 2	T7	5	5
	T8	5	5
	T9	5	5
	T10	5	5
	T11	5	5
	ПМК	10	-
Контрольна робота			20
Підсумковий контроль		40	40
Сума балів за 5 -й семестр		100	100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани тощо);
 комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
 бібліотечні фонди (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

10. Рекомендовані джерела інформації Основна література

1. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 240 с.
2. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ. 2022. 324 с. URL: https://chite.edu.ua/ua/content/download/nayka/monography/tomnjuk_2022.pdf
3. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

Допоміжна література

4. Матвійчук Н. М. Податкова система: конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 130 с.

5. Податкова система : навч. посіб. / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська та ін. ; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків : Діса плюс, 2019. 402 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/09/Podatкова-systema-navchal-nyy-posibnyk.pdf>

6. Tax Competitiveness Index 2025. Washington, DC: Tax Foundation, 2025. 76 p. URL <https://taxfoundation.org/research/all/global/2025-international-tax-competitiveness-index/>

7. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>

8. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010. № 2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

9. Інструкція про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, затверджена наказом Мініфіну від 20.04.2015 р. № 449. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-15#Text>

10. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.2019 № 1165 «Про затвердження порядків з питань зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-2019-%D0%BF/ed20191211#Text>

11. Постанова КМ України «Деякі питання електронного адміністрування реалізації пального та спирту етилового» від 24.04.2019 № 408. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/408-2019-%D0%BF#Text>

12. Постанова КМ України «Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру акцизних накладних» від 24.02.2016 № 114. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-2016-%D0%BF#Text>

13. Рішення Миколаївської міської ради від 26.06.2018 № 39/38 «Про встановлення місцевих податків та зборів на території міста Миколаєва».

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Державна податкова служба України. Офіційний вебпортал. URL: <https://tax.gov.ua/>

2. Законодавство України. URL: <https://www.rada.gov.ua>